

Gamla släktbrev m.m. från tiden 1870-1928, till största delen från och till JJB Sjöstrand och hans syskon

JJB Sjöstrand, född 1857, var son till Wilhelm Sjöstrand och hans hustru Ulrica, född Spånberg.

Hans syskon var **Sara**, född 1846, död 1923, **Gustaf**, född 1849, död 1938, **David**, född 1852, död 1931, **Hanna**, född 1855, död 1916, och **Maria**, född 1860, död 1937.

Den 5 april 1870 från Gustaf Sjöstrand (i Uppsala) till system Sara.

”Älskade syster! - Farbror David (*farfar Wilhelms bror*) har jag nyligen sport till. Han kommer visst att tillbringa påsken i Upsala hos prof. Rydin. - Om onsdag skola vi hafva en musikställning på vår egen nationssal. Wi kapellister skola då utstyra oss i olikartade kostymer och gifva en konsert. - Den sista april skall nationshuset invigas, och det blir nog då stora festligheter. - I går bevistade jag för första gången Filharmoniska sällskapets sammankomst för att inöfva Mozarts Requiem för en blivande concert. - Som jag är skarpskytt för att slippa exercera under första året, bevisar jag exercisöfningarna och hugger sabel alldeles förtvifladt 2ne timmar i veckan. Om lördag skola vi börja med målskjutning. Men apropos exercitanten så glömde jag att vi verkligen haft en liten så kallad supning, som var ganska treflig. En skål föreslogs för den längste af exercitanterna. När jag hörde det vill jag spela mig ut för att slippa såsom den minste få någon skål. Men det märktes och jag slapp icke ut. En skål fick jag och blef på köpet kringburen på en stol af den längste. - Prof. Rydin har lofvat att, om det är möjligt, skaffa mig en kondition. - ”

Dagbok, förd av Maria Sjöstrand under tiden den 16 februari - den 27 november 1881.

Den 15 augusti 1878 från David Sjöstrand till brorsdottern Sara.

” - Mycken tack för ditt bref, hvilket är mycket vänligt och hvari du gör till min stora fögnad fullständig reda för tillståndet hos den sjöstrandska flickkolonien i Ronneby. - I måsten hålla Eder vid friskt mod under brunnskuren. Blekinge är till sin natur ett herrligt landskap. Det ler så vackert. - Jag har i 3 somrar vistats vid Ronneby brunn. Alla gånger trufdes jag utmärkt väl der. Flitiga utfärder gjordes åt alla håll. - I bören stanna qvar, tills läkaren gifver orlof. - Hvad mig beträffar, ligger jag sedan den 21 juli här i skärgården nära Sandhamn, lider här föga af den starka hettan, badar och föder mig i det närmaste med metspöet. - ”

Den 3 juni 1879 från David Sjöstrand till brorsdottern Sara.

” - Gerna sänder jag efter din önskan litet nålpenningar eller hur det må kallas till fördelning eder systrar emellan. - Syster (?) bör efter min mening resa till Ronneby, innan det blifver alldeles för hett men vara mycket försiktig under brunnsdrickningen. Den ringaste öfveranstängning eller förkylning hindrar framgången med densamma. - ”

Den 21 maj 1883 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Nu har jag haft två tråkiga affärsbref från farbror David. - Han är en stor krångelmakare i affärer och jag har idag skrifvit ett bref till honom, som han aldrig skall glömma. - 100 kronor tror jag mig kunna låna dig i början af juli till din tilltänkta brunnsresa. Laga för all del, att den blir af. - Jag trifs här (*Linköping*) väl och är belåten med min verksamhet. I sommar kommer jag att vistas hemma. I början af juni reser jag till Asby (*till farbrodern John*) på några dagar, sedan några dagar till hafs för att hårda mig mot Lenhofdaklimatet. - Ett fel har Linköping ännu för mig. Det är att familjerna äro svårtillgängliga. Jag umgås ingenstädes nästan. - Emellertid längtar man ibland efter litet familjelif. - ”

Den 26 juni 1883 från Sara Sjöstrand till systrarna Hanna och Maria.

” - Måtten I nu få riktig nytta af eder brunnssejour! Kära, gören allt hvad göras kan för den saken! - David är nu i skogen huggande ved dagen om, och gräsplanerna fortfara att vara förargelseklippor. - Eder tillgifna syster Sarethen”

Den 4 juli 1883 från Sara till systrarna Hanna och Maria.

” - Lilla Majkens (*Marias*) andtäppa gör oss dock oro. Kära, släpp inte doktorn förr än han undersökt bröstet. - Augusta Lindergren (*Gustafs tillkommande*) blir här tills i öfvermorgon och Gustaf trifs särdeles väl med henne, hvilket ej är underligt, en sådan treflig, snäll och rar flicka som hon är. - Hur mår John af massagen och elektricitetsbehandlingen? -”

Den 13 juli 1883 från Sara till systrarna Hanna och Maria.

” - Att I känner Eder trötta och mogtstulna är ju en verkan af brunnskuren och går hväl öfver. - De penningar som behöfvas, sänder Eder nog lilla Far. Hvad mig beträffar, så beslöto Far och jag i går, att jag icke skall bry mig om någon ronnebyfärd i år. - I morgon kommer väl mitt Kahlstadsvatten. Jag ska gymnastisera, dricka och vårda mig på alla sätt. - Gustaf blir väl i Åby än en tid. Jag undrar just om man skall höra förlofningen genom tidningar eller kort. - Här hemma pågår slåttern med ifver och vi hafva en hel skara slätterfolk som äta der nere i drängstugan och åt hvilka maten lagas här uppe i köket. -”

Den 22 oktober 1883 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Tack för ditt bref från Gottland och lyckönskningar till min förlofning. - Den 8 november tänka vi fira vårt bröllop. - Augusta är en bra och karaktersfast quinna och jag är lycklig att älska henne högt och vara varmt älskad tillbaka. Visserligen är hon fattig, men hon är duglig och alvarlig. - Jag tar för alldeles gifvet att du blir marskalk på mitt bröllop. - Jag led ej helt litet i somras af mina närmastes missnöje (*Hanna undantagen*) dels öfver mitt val, dels öfver mitt beslut att så snart fira mitt bröllop. - Litet afkylande låter det från hemmet i Hannas sista bref, der hon skrifver: 'Far är ej rätt rask, och blir han ej bättre, är det kanske ovisst, om han orkar resa till Åby d. 8 nov. -' Jag har alltid tänkt att Far skulle viga oss, men blir han ej frisk ville jag att du vigde oss. - Min svärfar är mycket hederlig då det gäller Augustas utstyrsel. - Rätt vackra lysningspresenter ha vi fått. - Att det är mycket bråkigt att sätta bo kan du nog tänka dig. -”

Den 14 november 1883 från Anna Sjöstrand (dotter till ff Wilhelms bror Jon Sjöstrand) till kusinen Maria.

” - Nu skrifver jag till dig i hopp att snart få en utförlig beskrifning på nämnda fest (*Gustafs bröllop*). - Det var ju en förtjusande rolig och angenäm resa du gjorde i somras. - Hösten på landet är ju alltid rätt tyst och dyster, detta kanske känner jag mera som ej har något dagligt ungt sällskap. Den 10^e oktober - min födelsedag - hade Mamma, utan att jag visste det, bjudit hit en massa ungdom. Det var en ytterst glad och munter stämning. - På qvällen dansade vi litet. - Från medio af september till de sista dagarna i oktober hade vi en ryslig brådska med allt som hörde till Johns bosättning. (*John var broder till Anna, se Släktrönikan, sid. 28.*) - Så du skall tro, jag riktigt ”gnodde” under den tiden. -”

Den 28 november 1883 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Jag har nyligen ändtligen fått reda på det beklagansvärda och mig till hjertat gående tillstånd, hvari den käre farbror David befinner sig. De hemmavarande och farbror Jonas har jag underrättat om Farbrors tillstånd. - Djupt ångrar jag de bittra ord, jag i våras skref till honom, de kommo ej till för att såra honom. - Säg Farbror, att jag är mycket nöjd och lycklig

med min lilla hustru, som klok, praktisk och duglig samt med gladt sinne och varmt hjerta är för mig en stor skatt. - ”

Den 21 december 1883 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” Terminen och bråket vid slutet af terminen äro öfverstötkade. I morgon begifva jag och Augusta oss till Åby. - Som jag ej erhållit några underrättelser än genom ditt korta bref om Farbrors sista stunder, vore jag tacksam, om du under mellandagarna ville i korthet omtala ett och annat. - Som jag hade en skuld till Farbror på 830 kronor, vore det af vikt för mig att få veta, huru härmed är förordnad. - En smärtsam misräkning var det att hvarken få se dig eller Far på mitt bröllop. - ”

Den 22 oktober 188? från Maria Sjöstrand (Maria”Kråka”, Släktkrönikan sid. 45) till fm Ulla.

”Lilla älskade Faster! Tack käraste Faster för all kärleksfulhet och vänlighet Faster bevisade mig under hela min vistelse i Lenhofda. - ”

Den 15 augusti 1888 från Ulla Sjöstrand (dotter till fff Theodor, se Släktkrönikan sid.2) till brorsdottern Sara.

Ulla Sjöstrand och fosterdottern Maria var på hälsokur i Visby.

” - Vi ha troligen fått nog af vår vistelse här när månaden är slut. - Och då, lilla Sara, få vi glädjen i stället att i sept. mottaga dig och din älskade Moder i vårt hem. - Maria tycker icke här är så roligt som förr, alla badgäster äro nästan resta och våra få bekanta äro storligen förvånade öfver den förändring Maria undergått – jag hoppas ombyte på luft och slå dank systemet här skall göra hene godt. - Lilla älskade Sara, helsa hjertligt från gamla tradiga faster Ulla.”

Den 15 augusti 1888 från Maria ”Kråka” till kusinen Maria.

” - De flesta badgästerna voro resta när vi kommo hit.- Två gånger hafva vi fått fröjda oss åt den skönaste sång i ruinerna. St Carin och Nicolai-ruinerna upplystes af bengaliska eldar, inträdesafgiften var 25 öre. - I går åhörde vi en liten skön bibelförklaring af pastor Hasselberg på en auktion för de blind. Prinsessan kom till auktionen, hon bars in i en bärstol, hon ser mycket sjuk och lidande ut. - ”

Den 6 mars 1889 från JJB (i Angelstad) till systemn Maria.

”Käraste syster Majken! - Moder Charlotte hade med sig hit nästan allt som behöfves till den väntade ”lille” och hjälpte Anna på ett högst förtjenstfullt sätt med plaggens iordningsställande. - Anna är så frisk, att det är en fröjd åt det. Hon är hurtig som en flicka. - ”

Den 7 maj 1890 från Sara Sjöstrand till systemn Maria.

Maria är på besök hos faster Ulla och kusinen Maria i Växjö.

” - Här hemma går allt sin stilla, fridfulla fast mycket, mycket vemodiga gång. Vårens ljufhet kan ej nu som förr fröjda det af förra årets smärtsamma minnen tyngda hjertat. - Jag är ofta ansatt af plågor, hvilka stundom väcka mig om nätterna. - När du slutat din snickerikurs (snideri-?), bör du komma hem för att sköta dina pligter, förnekande Angelstadresan. - Vet du, vi ha svarat på en annons i Idun om ett ställe i Blekinge, Hanna och jag gjorde det i går. - ”

Den 21 juni 1891 från faster Ulla till brorsdottern Maria.

” - Sanningen att säga regeras jag väl mycket af trötthet och håglöshet. - Maria är somliga dagar rätt resonabel. - Gymnastik och alla öfriga kurer hafva upphört, t.o.m. promenader höra icke till ordningen för dagen. - En veckas vistelse på Ulfsåkraholm var en angenäm och

vederqwickande hvila för mig. Men för Maria tyckes alla medel vara fåfänga. - Professor Ribbing vet ingen annan råd än skicka oss till Visby. -"

Den 4 september 1892 från Anna Sjöstrand (dotter till Wilhelm Sjöstrands bror Jon) till kusinen Maria.

" - Nu hafva vi åter fått spörja till eder genom Faster Ulla som nu sedan i tisdags befinner sig här. - Det egentligen som jag har luftat på mig i år, var till Stockholm, Upsala och Rockhammar. Som du kanske hört, var det 50 år sedan Pappa blef filosofie doktor, och var det i våras jubeldoktorspromotion för 1842 års doktorer. Som föräldrarna voro riktigt krya och dugtiga beslöto de, att vi skulle resa upp till denna fest. - Promotionen försiggick i universitetets aula. Det var 16 gamla och 11 unga doktorer, som promoverades. - Föräldrarna och jag stannade sedan några dagar i Upsala för att bese staden och helsa på vänner och bekanta. Derefter reste vi ut till Rockhammar i Vestmanland för att helsa på syskonen der. (Brodern John var bruksförvaltare vid Rockhammars bruk.)

Den 28 juni 1894 från faster Ulla till brorsdottern Maria.

" - Från Maria (fosterdottern) endast sorgliga underrättelser. - Mycket kärt att Carstensens trifves godt i Kråkhult. Utmärkt vackert skall der vara. - Hvad spörjs från David, kanske kommer han hem? -"

Den 17 december 1901 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

" - Hjertligen tackar jag dig och din kära Anna för den minnesrika vistelsen hos Eder och för det vackra och värdiga sätt på hvilket Mors begrafning hos Eder firades. Sara och Maria träffade jag i Vexjö i bättre kondition än jag väntat. Jag fick litet reda på vexjösystrarnas och sterbhusets ställning. Bäst är nog att Sara och Maria tills vidare bo kvar i Wexjö, såsom de tänkt. - "

Den 6 februari 1902 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

" - Tack för båda dina bref med glada underrättelsen om Annas lyckliga nedkomst (Brita). -"

Den 11 februari 1902 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

" - Gratulerar till flickan. Måtte Anna vara frisk och stå ut med de kära barnen. -"

Den 23 juni 1902 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

"Dina bref bragte ledsamma underrättelser och jag beklagar dig och Arvid på det djupaste och i synnerhet dig. Visserligen har Arvid upphållit dina affärer några år, men så tycks han till slut hafva ekonomiskt störtat dig. - Hur kunde du ge dig på att skriva på vexlar på 3750 kr för Arvid! - Dunklet, som hvilar öfver Arvids vexlar, blir väl häfdt vid konkursen. - Som det nu är, så kan jag ej se någon räddning för dig än göra konkurs. Ledsamt är att det troligen kommer att en tid hindra din befordran och förordnande att vara v. pastor. En kyrkoherde får ju ej vara insolvent?? - Det reder sig väl, fastän det är mörkt en tid. - Käre broder John, nu är det att visa att du är man och ej låta bekymren ta öfverhand. - Stackars Arvid, han får lida mycket för sin hjälpsamhet mot bröderna, som aldrig bort vara annat än glasarbetare, då de ej förstått sköta stora affärer. Arvid har dock en väl aflönad befattning och reser sig nog igen. - Du är ännu ung, har en duktig älskvärd hustru och duktiga barn. - För din biskop bör du kanske framlägga din ställning och förklara skälet till konkursen. - Vi bo i sommar vid det sköna Rimforsa. - Gertruds ormbett har förlamat en nerf i benet, så att hon nog blir halt.. Vi ha skaffat elektricitetsmaskin och söka med massage och elektricitet göra hvad vi kunna. -"

Den 19 oktober 1902 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Emellertid fick jag se den glada nyheten att du blifvit utnämnd till pastoratet. Hjertligen lyckönskar jag dig. Då många bruk och fabriker finnas inom socknen, är väl ej inkomsterna så små. - Vacker trakt, sjö, berg och löfskog finns i Barnarp. - Hvad skall man göra för att få någon underättelse om Davids öde i Amerika, då det snart gått 1 år, sedan han sist skref? Sara och Maria har det nog ej så lätt med alla sina inackorderingar. - ”

Den 20 december 1902 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Det gläder oss mycket att dina utsikter ljusna. Inkomsterna i Barnarp äro ju mycket större än jag tänkt mig. Konsten är nu att komma från Kånna och till Barnarp utan allt för stora kostnader. - ”

Den 19 juni 1903 från Sara Sjöstrand till system Maria på besök i Barnarp.

” - Här har sedan Eder afresa allt gått sin stilla gång och vi hittills fått vara i fred både från världens supdille och andra obehag. - Mycket tänker jag på Eder och på alla slägtingarna, synnergast Wilhelm Spånberg, som måste vara sjuk och plågad nu i sommarens sköna tid, då allting fröjdas och njuter af tillvaron. Hälsa både honom och Aurora. (*Wilhelm Spånberg avled i augusti samma år. Aurora är möjligen s en av Ulla Spånbergs systrar.*) - Ja, nu får du i morgon gå i kyrkan och då äfven se platsen, där våra morföräldrar (*Jonas Spånberg och Anna Sara Norlin, se Släktrönikan, sid. 6a*) hvila. - Tusen hjärtevarma hälsningar till dig, John, Anna och barnen. - ”

Den 4 juli 1904 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” Jag har haft bref från Gustaf med förnyad hjärtlig inbjudning till Elsa att med oss besöka Talludden. Hon skulle då vara oss till mötes i Nässjö om lördag den 9de kl. 12.40. - Äfven skulle Elsa medtaga sina sångnoter och sångböcker, bedja kusinerna, som mycket glädja sig åt kusin Elsas ankomst. Maria är ock ombedd att medtaga sina sångnoter, men hon stackarn är för närvarande så illa ansatt i hals och bröst, så hon kan nog inte sjunga denna sommar. Vår värd är dömd till 1 månads fängelse för sitt tilltag mot Maria. I hans mål mot oss faller domen den 11 juli och huru det går, vet Gud allena. De sköna tärnorna Thorén togo på sin ed, att våra gossar hade skjutit med salongsgevär i våningen, men då både Elmqvist och David aflade ed på hvad sanningen var, att något skjutgevärd aldrig funnits här under vår tid, så måste väl deras vittnesmål gälla. - I Linköping tager Gustaf en vagn, så att vi under 3 timmars tid få resa omkring och beskåda domkyrkan och andra stadens sevärdheter. - ”

Den 4 september 1904 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - I gåt kom ”han” (*hyresvärden*) ut (*från fängelset*) stilla och tyst fast ond och mörk till utseendet. - Hans onda genius däruppe har hvarje dag sedan vår hemkomst gormat som ett dårhushjon mest där uppe, men äfven nere på gården, ljugande och okvädande på det oförsämmdaste sätt. - De ha fått för sig att de kunna vräka oss den 1sta okt. fastän vi går till Hofrätten med målet. - Vräka oss hoppas jag han ej kan, och äfven om han kan plikfälla oss för inackorderingar, kunna vi ju ingenting göra åt saken, sådan den nu gestaltat sig. - Denna kvinna (*säkerligen världens hustru*) skriker ständigt om att vi utan deras vilja och vetskap tagit skolungdom, fastän Maria talade med henne därom genast att vi skulle ha skolbarn till inackordering, men se på samtalet härom med kvinnan ha vi ej vittne, och karlen är hennes lekboll. - Barnen äro snälla och kommo alla upp i den klass de önskade, din lille Olle - ”den lille, men tappre mannen”, som doktorn kallade honom vid gymnastikmönstringen i går - lyckligen i 3dje. - ”

Den 17 oktober 1904 från Hanna Carstensen till systern Sara.

” - Ack, måtte Ni få njuta helsa och lugn för elaka menniskor, är min innerliga önskan. Huru står det till med eder och alla edra barn? Huru reder lille (*sonen*) Gustaf sig i skolan? Han är väl lydig och snäll mot mostrarne och sina lärarinnor? - I dag ha vi byk och ruskigt väder, så det blir väl att hänga tvätten på vindarne. Nu ha vi säd och potatis samt trädgårdssaker under tak, men så är all tröskningen som återstår. - Jag är så rädd för vintern - hvad skall jag taga mig till ifall jag blir lika oförmögen som i somras. - ”

Den 17 december 1904 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Hoppas dina gossar (*Bertil och Olle*) lyckligen anländt till hemmet och att Elsas resa ock må bli lyckosam. - Det där tågombytet i Nässjö är ju alltid brådiskande. - Här ha vi samma gräsliga oväsen öfver oss som alltid med ständigt hot om vräkning, och i torsdags kommo två stämningsmän - poliskonstaplar - upp och förkunnade från värden, att efter den 1 januari 1905 och till Kongl. Mts dom faller få vi här inga inackorderingar ha. Vi ha ännu ej haft tillfälle att tala med någon jurist om saken. - Bedjen mycket för oss stackars nedtryckta och plågade gamla värlösa kvinnor! - ”

Den 21 december 1904 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Med tåget afgår i dag Elsas betyg, noter och handarbete. - Hennes betyg är ju mycket godt. - ”

Den 23 december 1904 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Hvad det gladdde mig att höra det lille Olle fick så bra betyg. - Maria och jag skola som vanligt tillbringa julaftonen ensamma med hvarandra, ty faster Ulla äter middag hos Esaias Ekedahls. - ”

Den 27 december 1904 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Här har vår jul hittills fått förflyta i stillhet och frid, i det värden förhållit sig mycket tyst och lugn. - Gustafs lilla Gertrud undergick i medio af månaden en operation i sitt ormbitna ben och har legat i gipsförband, som hon måste behålla en månad. - Hanna var så glad och tacksam att hennes gosse fått börja skolgång samt att de nu hade honom lyckligt hemma under ferierna. - ”

Den 25 januari 1905 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Din ansökan är inlämnad till rektorn. (*Förmodligen om nedsatt terminsavgift eller befrielse från den för JJB:s barn.*) - Vill du låta dina barn stanna hos oss i Wexiö, så hyra vi här kanske våningen hos Chronkvists och fortfara som förut med vår verksamhet. - Men vill du hellre taga dem till Jönköping och ha oss till husföreståndarinnor för dem, så föreslår jag det sålunda, om du det godkänner: Du hyr nu från 1 april en 3-rumslägenhet, å hvilken jag ur min kassa lägger 200 kr. till hyran samt äfven består den kontanta aflöningen (brukar vara omkr. 60 kr.) till det fruntimmer, som en gång om dagen hjälper oss upp med veden och diskar af de värsta grytorna. Sedan skulle du - och Hanna för sin gosse - bestå allt det öfriga. - På somrarna måste vi ju ut litet på landet, men Hanna vill gärna ta emot oss då, och äfven Gustaf låter oss nog stundom få litet af den sköna Talluddsluften, så vi skola hänga på hos eder så kort tid som möjligt, och Josephine Hermansson har skrivit om ett ”systemrum” å Pauvres-Honteux, som vi kanske framdeles skulle lyckas erhålla. - Barnen äro krya.. På lånade penningar lefva vi. - Litet pengar måste du sända, käre John; det hade du måst göra, hvar du än hade sändt dina tre barn. Bättre än Bertil och hans syskon haft hos de gamla stackars fastrarna, få de ingenstädes. - Om ej någon annan erkänner eller sätter värde därpå, så hoppas jag en sliten smula att Elsa skall göra det. - Här finns nu ingen våning i hela staden att

hyra från den 1 april. - Skall du inte försöka få Eva in som frielev i Jönköping? Och är det då icke bäst att Elsa stannar här, där hon är välkänd, omtyckt och haft framgång i sina studier? Så ock med dina gossar. Äfven för Gustaf Carstensen går det utmärkt. Så Wexiö har haft lycka med sig för dem alla, och fastrarnas hemlif gör att de ej komma i fara att fördärfvas af umgänget med dåliga kamrater. - 300 kr. om året måste vi ha hvar för att bli intagna vid Pauvres-Hontoux. - Vår dyra fader yttrade på sin dödsbädd oss för sina frånfallna döttrar, men förr i världen tröstade han oss skämtande med, att vi nog skulle få vårt hem och uppehälle ”på brödernas stomhemman”. -”

Den 26 juli 1905 från Ulla Sjöstrand till brorsdöttrarna Sara och Maria på besök i Barnarp.
 ”- En hjärtelig glädje var att Eder resa gick så lyckligt och roligt höra att konduktörerna voro så hjälpsamt påpassliga. - Jag stackare har förlorat lusten för alla resor, emedan den nervösa oron plågar mig storligen. - Tack kära Sara för den poetiska reseskildringen. - Ja! Måtte vi blott få bo och wara tillsammans i det himmelska riket!! Der ingen skiljsmessa finnes och der alla ojemnheter jemnas. - Helsa alla Johns! - ”

Brev från Hanna Carstensen till systemen Sara, en höst före år 1908.

” - Tusen tack kära lilla Sara och Maria för dagarne hos Eder! - Jag är glad Gud styrde det så att jag reste hem i går, ty i dag är ett så förfärligt yrväder att drifvorne torna sig högre än gärdesgårdarne. - Alfred har i dag fått lega karl och häst för att hjälpa sig till Kråkshults kyrka. - Allt här hemma stod väl till, Gud ske lof, men mamma behöfs hemma, det ser man bäst, då man varit borta. - Till sommaren skall Ni nödvändigt komma till oss, jag gläder mig så mycket deråt. Barnen hade gladt sig åt att Ni skulle följa med med mig hem hit till jul. Nu måste jag säga dem att ni komma till sommaren. Stackars min Alfred kom ej hem från kyrkan förr än klockan half 4, ett sådant väglag är det, och när han väl ätit, måste han ut till en stackars hustru som blifvit så häftigt sjuk. - Helsa mycket till faster Ulla. - Helsa särskildt och tacka Lottschen för hennes vänlighet att köpa Alfreds pince-nez, det var ett riktigt lyckoköp. Han är så förtjust i dem, de passa alldeles förträffligt både för näsa och ögon. - ”

Den 29 november 1905 från Hanna Carstensen till systemen Sara.

” - Ack hvad jag är ledsen. Skall onskans magt segra. Jag kan nu ej tänka på annat. - Är det möjligt skaffa eder bostad och bo ej qvar der öfver julen, ty de bli nog så förskräckliga mot Eder, när juloiset börjat värka, så det blir eder ett helvete att bo qvar. Hyr en uppvärmd droska och svep dig i pelsar och försök begifva dig derifrån medan ? är. Bo hos Faster Ulla, medan Maria och eller något annat praktiskt bättre fruntimmer hjälper henne rusta med flyttningen. - Jag är så orolig för Eder. - Var det inte förliden jul ”han” slog Maria. - Helsa lille käre Gustaf, det skall bli kärt få träffa vår lille gosse. -”

Den 15 december 1905 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Om onsdag den 20 dennes kl. 7:16 em kommer Olle till Jönköping på väg hem till Barnarp. - Skolan slutar ej förrän den 22, då betyget för Olle skall sändas dig. - Lärarna ha uttalat sin belåtenhet med honom, men han är en liflig själ, så han behöfde mer efterhållning än min tid medger. Han är ju så ung för sin klass (den yngste) att man får ej räkna så strängt med honom. - Folke kommer hem från Karlsberg den 22 dec. på några dagar. -”

Den 12 mars 1906 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Från David har Sara haft bref. Han har det svårt. - Det ser hopplöst ut för honom. - Det är nog bäst att han utan påstötning får besluta, om han vill resa hem. -”

Den 2 april 1906 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Olle vill så gärna resa hem i påsk, att det ”synd” neka honom. - Det är ju vackert att du vill taga David till dig. Din trädgård och din häst kan han ju sköta. I Hannas hem passar ej David. Du känner Carstensens humör, och är David supare, kunde det bli till stor olycka. - David kan nog ej förvärfva så mycket att köpa biljett hit till Sverige. Minst 300 kr skulle behövas. - Jag tycker att från David sjelf måste komma framställning att han vill komma hem. Annars blir det att vi lockat honom hem från det förlovade landet. - ”

Den 6 augusti 1906 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Af Bertils bref fick jag det glädjande intrycket att ditt Värmlands & Skånebesök varit dig till stor välsignelse. - Det är så mycket annat utom sjukdomen som vill trycka ned en stackare och fresta till misströstan i så väl det besvikna, innan vi afreste hit, nästan säkra hoppet att få flytta i augusti före barnens hitkomst, som ock ovissheten om huru många och hvilka de inackorderingar skola bli, genom hvilka vi måste förvärfva vårt lifsuppehälle. - ”

Den 9 augusti 1906 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Arvids diagnos öfver ditt lidande är helt visst den riktiga och den gör ju saken allt annat än hopplös. - Tack käre John för din kärlek att skicka mig svettedukarna, som jag i kväll i Jesu namn skall sätta på mig. Tack för Edra förböner och hälsa och tacka farbror Bolzius. - Tacka lilla Elsa hjärtligt för hennes älskliga rader. Både till henne och Bertil skulle jag velat skriva, men solen går just nu ned ... - ”

Den 8 december 1906 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Bertil och 3 andra af våra barn hafva påssjukan och få för smittans skull ej gå i skolan några dagar, ehuru de ej känna sig sjuka, utan se endast löjligt ”rundkindade” ut. - ”

Den 29 januari 1907 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Efter hvad jag hört har du intet organiskt fel. Litet nervositet hör till fint folk. i vår tid. - Låt mig se att du friskar upp dig. Hvarest skall det annars ta vägen! Du är tvungen att rycka upp dig, låta bli tänka endast på din sjukdom utan på de många, hvars välfärd beror på att du kan hålla dig vid kurage. - ”

Den 30 januari 1907 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Tvärtom, mot nervositet är arbete och sträng verksamhet enda botemedlet, så att man ej hinner gå och tänka på sig själf. Anton Sjöstrand (*brödernas kusin, se Släktkrönikan sid. 42*) är här ett godt exempel. Han inbillade sig ha tuberkler i hjärnan och sökte alla möjliga läkare, tordes ej gifta sig, ville ta tjänstledighet i samma vefva som han fått sin stationsinspektorsbefattning, talade med hvarenda människa endast om sin sjukdom och tråkade ut alla han träffade. - Jag ingrep och fick honom att gifta sig, lagade att han ej tog tjänstledighet och bad alla att de skulle skämta med Anton, när han talade om sin sjukdom: ”Den som är trind och skinande som en nygräddad hvetebulle, kan ej vara så farligt sjuk. ” - Din och din familjs framtida välstånd beror på att du är förståndig och lägger sourdin på ditt lifliga lynne och fantasi. - ”

Den 7 mars 1907 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Olles bön att få resa hem den 22 dennes får du väl bifalla, ty det blir svårt att sköta honom i staden under 13 dagars loftid. - Arbete och rörelse äro bästa hjälpmedel mot neurastien. - Du har en rar hustru och duktiga barn samt ett godt pastorat, bättre än något i Östergötland. - ”

Den 24 juni 1907 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Jag vaknar alltid mycket tidigt om morgnarna, och då är min första tanke en bön för dig och för oss alla, att Gud ville tänka i nåd på oss, förlåta våra synder och hjälpa oss till själ och kropp. Därvid tänker jag ock mycket på bror David och påminner Gud också om alla vår dyra Moders böner för honom. Det känns så tungt att icke veta antingen han lefver eller är död. Apropos hvem sköter älskade Moders graf där borta i Kånna? Vår älskade Faders graf kostar årl. ungefär 5 kr. Ack, den som hade dem båda invid hvarandra och kunde sätta upp en liten grafvård, såsom det i bouppteckningsinstrumentet står upptaget. Tanken på denna sak har under alla dessa år varit min dagliga pina. - ”

Den 8 juli 1907 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Innerligt deltar jag i ditt lidande. - Från bror David hade jag i förra veckan det efterlängtnade brevet, och han tycker f.n. finna sig ganska väl men sade sig dock vilja komma hem. - Maria och jag gå här nu ensamma. - Men jag är klen och plågad både till hjärta och nerver och Maria är ej heller så ”katig”. - Det lilla du kostat på dina barns uppfostran tycker jag du ej behöfver ångra på. - ”

Den 6 augusti 1907 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

”- Ledsamt att du fortfarande skall känna dig sjuk. Det finns endast ett medel mot din sjukdom och det är arbete, helst kroppsarbete. Du har en stor trädgård, där du alltid har godt om arbete. Hugg och såga ved! Spela schack - samt låt frun vara i fred. Elsa låter du naturl. fortsätta i Wexiö och ej bli krokryggig genom att bära på syskonen. - Folke tyckte det var mycket vackert i Barnarp. Tack för honom. Signe skall den 2 sept. börja vid h. Lärarinneseminariet i Lund. - Olle vet väl att uppropet är den 29 aug. - David har skrivit till Sara att han vill komma hem till Sverige i höst och ha 200 kr. till respengar. Jag skall bidra med 150 kr. Måtte han bara vara nykter, så blir det väl någon råd. - ”

Den 8 juli 1908 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Mina varmaste välönskningar till din födelsedag i morgon. - Sedan den 16 juni befinna vi oss här på det sköna, ljufliga Talludden, kärleksfullt omhuldade och ? af syskonen och deras kära barn. Utsikten öfver sjön är hänförande både om dagen och under de underbart ljusa nätterna, höga tallar sända sin skugga och sin hälsobringande kåddoft in genom våra fönster. - Här finns ju allt som kan vara godt för ett människobarn. Men min hälsa har hela tiden varit så vacklande och svag, att jag mer än en gång ångrat min djärfhet att ännu så svag ge mig ut på så lång resa. - Särskilt till eder och till Målarp hade varit mycket kärt att få komma ett litet slag, men jag känner att försakelsen är nödvändig. - Hanna tänker komma hit på ett par dagars besök. - ”

Den 8 juli 1808 från Maria Sjöstrand till brodern JJB.

” - Tack för bjudningen till Barnarp i sommar. - Det känns svå svårt att se Sara torterad af den obetydligaste anledning, och svårigheten att röra sig utomhus blir allt större. ”Om Gud vill och vi lefva” komma vi väl till det treffliga, vackra Barnarp nästa år. - Skall Elsa och Bertil konfirmeras i sommar? - Yngve vistas på Karlsborg. Signe, Ingrid och liten Gertrud äro mycket muntra och låta tanken på Folke blott vara en liten stund åt gången. Gustaf och Augusta åldras nog fortare än eljest varit fallet. - Vi resa troligen härifrån de allra första dagarna af augusti, ty jag måste hem och sylta och safta till vårt stora hushåll. Moster Mina (*Lindergren, syster till Gustafs fru Augusta*) hjälper sin syster i hushållet och faster Maria sin broder i trädgården, rensar, skyfflar, räfsar och vattnar. - ”

Den 20 november 1908 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Om hälsa tigger jag dagligen., och funnes i huset någon jag kunde vända mig till om både förbön och smörjelse, tror jag att jag använde den. Alla våra gossar är, särskildt denna termin, så snälla, att de saknas så snart de äro undan, och särskildt tänka de på att vara älskvärda mot den sjuka gamla tanten. - Käre John, du nminns att jag i somras sände dig ett brev från David, däri han önskade att du skulle sända honom åtminstone 100 kr. och helst allt du var honom skyldig. - Nu undrar jag om du icke skulle kunna sända t.ex. 36 kr. som ränta, så kanske jag i vår fattigdom kunde skrapa ihop 14 kr. - tills. 50 kr. - så David finge det till jul, ifall han lider nöd. - det skulle kännas så lugnt att ha David i hemlandet, om man blott vore säker på att han hade afsagt sig spirituosan. - ”

Den 20 november 1908 från Sara Sjöstrand till brorsonen Bertil.

” - Hjärtligaste tack för ditt brev, hvaraf jag kan förstå, att du alltjämt är samma outhärdligt flitige och plikttrogne yngling, som du alltid varit. - Du trifves väl forfarande mycket väl i Jönköping och Eva sköter Ert hushåll? Det är nog bra trefligt med hemmet så nära, att man hvarje lördag kan färdas dit. Huru går det för lille Nils i skolan? - ”

Den 26 november 1908 från Sara Sjöstrand till brorsbarnen i Barnarp.

” - Kära lilla Elsa, Kerstin, Nils, Birger, Sture, Brita och Pelle, Ni alla som gladt mig med Edra kära, välkomna brev! - Det är mycket ensamt för Maria och mig att nu bo så långt ifrån alla släktingar. Då faster Ulla lefde (*hon avled i januari 1908, 80 år gammal*) och kunde gå ut, kom hon hit nästan hvar och hvarannan dag de senaste åren. Hennes Maria var så bråkig, att hon icke kunde få stanna kvar här i staden, fast hon så gärna ville det, utan vistas hon nu hos kyrkoherde Berghs i Barkeryd. - Stackars lilla tant Maria, hon rår icke med sig själf. - Vi ha snälla pojkar. (*Hon räknar upp dem alla, 9 st. och beskriver dem utförligt.*) Gustaf är fortfarande lika duktig i skolan, där det äfven går bra för lille Bo, som bor i rummet intill matsalen, som är Marias och mitt sofrum. - ”

Den 7 december 1908 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - (?) fotografier ligga just nu framför mig. Gud har gifvit dig ett mer än vanligt vackert hem, en duktig och bra hustru, snälla, begåfvade barn stå som olivplantor kring ditt bord, förhöjd lön har du ju fått, och din skuld amorteras ju årligen. - Det känns ofta rent outhärdligt att vara så sjuk. - Jag håller af barnen och saknar dem mer än jag kan säga, när de vid ferierna lämna oss. Så jag tar inte den ställning, hvori Gud satt oss, såsom en dom, utan såsom en nåd. Så tycker jag att du också bör göra med din plats, fast lidandet måste vi ha, det är nog nödvändigt. - ”

Den 5 juni 1909 från Hanna Carstensen till system Sara. Hanna skall resa till Ronneby på hälsokur.

” - Hvilken gosse som kommer att följa med vet jag icke. - De skulle slippa båda två följa med, om jag ej vore litet rädd resa ensam på tåget. - Mera än en gosse kan jag ej ha råd att taga med, kassan medgifver ej egentligen att taga med någon. Tacksamhet borde jag ju känna öfver att få resa och försöka bättra på mig, men jag är så oroad af allting, resan, doktorn, klädbestyret, packning och så tanken på de hemmavarande. - Jag har ej fått Alfred till skraddaren med den som skall med till Ronneby och det är blott en dagsfråga när stora håll framträda på deras byxor. - Benen äro nu rätt krya på mig, blott hufvudet ej säger upp tjänsten. - ”

Den 27 juli 1910 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Tack för ditt vänliga brev och för bjudningen till Barnarp samt för all godhet och arbete med Ingrid. Augusta är för närvarande i Grimmansmåla. Ferdinand (*Gustafs svärfar*) skall flytta därifrån till Johansfors glasbruk och det gamla hemmet skall upplösas. Augustas syskon äro nu samlade i Grimmansmåla för att dela upp stumparne efter svärmor (min). - Då Augusta reste hade hon fått brev från Ingrid om konfirmationsdagen. - Augusta kommer att gästa Eder i Barnarp. Jag kommer ej ifrån någon lördag. - Ingrid önskade att Eva skulle följa med Augusta till Talludden. Hon är hjärtligt välkommen och utfäster jag mig betala resekostnaderna. - ”

Den 14 oktober 1910 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Hjärtliga och många tacksägelser för Ingrid, all din möda, besvär och kostnader för hennes skull, och tack för gästfriheten mot Augusta. - Augusta och Ingrid voro mycket glada och belåtna för vistelsen i ditt vackra hem. - Alla här, vi och alla våra vänner, tyckte så mycket om Eva.. - ”

Hanna Carstensen avled i augusti 1912.

Brev från Maria Sjöstrand, troligen 1913 eller 1914, till

”Högtärade herr Kontraktsprost!

Om min syster och jag förmådde uttrycka alla de varma och tacksamma känslor, hvaraf våra hjertan äro öfverfulla för det älskliga brefvet, det utmärkta ansökningsformuläret, de så kärleksfulla och visa betygen och all Herr Prostens godhet och hjälp, blefve det något mycket vackert, men nu hafva vi endast vårt enkla fattiga tack att framföra jemte vår innerliga önskan och bön att den alsmäktige Gåfvoutdelaren särskildt må tänka på Herr Prosten med sin välsignelse, glädje och frid, först här i lifvet och sedan på den stora dagen, då den eviga nådelönen gifves åt dem, som bistått hans ringaste små. Min syster, hvars hjerta hindrar henne att sitta vid skrifbordet, förenar sig med mig i de varmaste och tacksammaste helsningar till Herr Prosten. - ”

Den 11 november 1915 från Arvid Söderbom till Sara Sjöstrand.

” - Så innerligt gerna gör jag den lilla tjensten med intyget, som härmed sändes. - Jag har skrivit det så som jag brukar när det gäller pension. - Det var så roligt att spörja till Er, gamla vänner. Jag visste ej att ni bodde i Stockholm. Barnarpsboarne äro mycket litet meddelsamma. - Sjelf är jag nyss uppstigen från ett 6 veckors sjukläger. - Förra året i december sjuknade jag i ett tarmsår. När jag var nästan bra i medio af januari, tillstötte en blodpropp i ena lungan. Tillfrisknade fullt härifrån, men insjuknade i april i blindtarmsinflammation och måste ögonblickligen till lasarettet och opererades. - Jag är glad och tacksam att jag ej mistat mitt goda humör, som är en oskattbar gåfva i motgången. - ”

Den 26 mars 1914 från Maria Sjöstrand till brodern JJB.

” - Till vår stora glädje ha vi sport att Du och Anna äro mycket friskare nu. Nu är tiden bestämd för vår resa till Pauvres Hontoux i Stockhom till omkring den 15 juni. Den 15 mars var tiden för vårt antagande som pensionärer och man måste infinna sig på Asylen inom 3 månader, men jag måste nödvändigt upp till Asylen ett slag innan dess och tänkte använda påskferien dertill. - Men nu sakna vi mynt som alltid. Och fråga vi omigen dig, om du icke kunde gifva oss igen de 200 kronorna nu då vi äro i nöd, som vi gåfvo dig 1889, då vi åtminstone fruktade du var i nöd. Min pension faller icke ut förr än våren 1917 och jag måste ju ega 300 kronor om året. Så gaf Farbror David dig 500 kr med betalningsskyldighet till dina systrar. Om du ville gifva mig 200 våren 1915 och 200 våren 1916. - Vi sålde halfva vårt

(hem ?) i höstas och kostade i lagning på det 40 kr., men menniskor säga att när vi en gång i tiden få det ifrån auktionsman - han får ju behålla medlen ett helt år - och han tagit sin provision, summan troligen icke blir stort mer än 40 kronor. Gamla möbler får man ingenting för. - ”

Fortsättningen av brevet saknas.

Den 1 mars 1915 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Din mening om prestboställena delar jag. Nu bli presterna backstusittare. Sista spiken i Statskyrkans likkista. Systrarna i Stockholm äro krassliga. - Alf Carstensen har nyl. skrivit. Bo och Gunnar äro snälla och rara pojkar. - Måtte Anna öfvervinna sin sjukdom och snart bli kry. - Augusta, jag och carstensens sända dig, Anna och dina ungdomar de hjärtligaste helsningar. Helsa särskildt Olle från mig. Han helsar väl på oss, då han skall till Uppsala. Han vet att han är välkommen Helsa äfven Nils, som vi lärde oss riktigt tycka om vid hans korta besök hos oss. - ”

Den 2 december 1915 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Mitt hjärta är så sjelffrådigt, att jag nödgas skrifva här vid pianostolen, emedan jag då kan hvila vänstra armbågen mot knät, och jag kan ändå inte skrifva mer än litet i sänder och det endast ibland då ett par timmar förflutit sedan jag fått litet mat i mig. - Fast jag aldrig är ute i denna korridor, som styrs af en särskildt lögnaktig och intrigant affällig frälsningssoldat, hör jag så mycket ledsamt och elakt därifrån, att hypernervös, som mitt hjärtonda för närvarande gjort mig, är den oro, som denna ljugande, skrikande och svärjande kvinna förorsakar mig till skada för både kropp och själ, fast jag aldrig träffat henne. - Du frågar om brödet. På den tiden då middagarna bars in i alla rummen, fick hvar pensionär två små tunna skifvor franskt bröd. Nu få alla 1 sådan skifva hvar, men de som äter ute vid bordet få nu tillika äta så mycket de vilja. - ”

Den 28 december 1915 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Mottag uttrycket af Marias och min varma tacksamhet för din stora godhet att jämte vänlig julönskan begåfva oss med julpenningar. - Här har vår jul varit enslig och stilla och jag haft mitt krångliga hjärta, som gifvit mig en och annan vaknatt, men jag har ock erfarit Guds kärlek och barmhärtighet och nåd mot mig ovärdiga syndare.. - ”

Den 22 februari 1916 från Maria Sjöstrand till brodern JJB.

” - Nu har jag två anledningar, som drifva mig till skrifbordet. Först vill jag underrätta dig om att jag på grund af mina starrögon m.m. etc. fått mig pension redan i år beviljad och det var ju glädjande. Det andra att vi fått bref från David. - Har du fått bref från honom, frågar Sara (stackarn) som icke förmår sitta vid skrifbordet, jag tror icke hon skrivit något bref i år. Om du icke ännu erhållit bref ifrån bror David, vill jag skrifva af det vi fått, näml. så mycket, som handlar om honom. - ”Jag har fått svår andtäppa och har 3 gånger varit på lasarettet men är nu Gud ske tack och lof bättre. Jag har haft svårt vid att göra mitt arbete i trädgården under sommaren, men gubben och gumman Kahn samt deras vuxna barn hafva varit snälla emot mig, så att jag fortfarande arbetar för dem, men de betala ingenting, undantagande de ge mig penningar till min tvätt, dessutom får jag skor och arbetskläder samt min spisning. Jag har nyckel till köket. Jag har nu arbetat för Kahns i 9 år och är nästan som hemma. Hvad betalningarne angår, har den alltid varit låg. Du vet judar äro alltid gnidiga. Mitt arbete här under vintern är att hålla varmt i huset, sopa trapporna i fronten och bakom samt hålla dem rena och vaska dem en gång i veckan, hålla trottoaren fri från snö. Kahns hafva ingen piga, så jag sopar matsalen och sängkamrarna och skurar köket, vaskar emellanåt diskarne m.m. Här är stor trädgård och en vid plan med gräs rundt huset, som måste kuttas med maskin. - I

sommar var jag så sjuk att somliga dagar kunde jag icke arbeta. - Mitt rum är i bottenvåningen som ligger 4 fot och 4 tum under jordytan. Om sommaren är mitt rum ohelsosamt så fuktigt att kläder och skodon blifva mögliga och få alla möjliga och omöjliga kulörer. I bottenvåningen är också ångpannan samt en liten ångpanna för hett vatten, rum för kolen och ett rum för att tvätta kläder m.m. etc. f.ö.” Så synd det är att stackars broder David skall bo så ohelsosamt och att han icke känner sig frisk. Han är gammal nu, den 29de maj fyller han 64 år. - Stackars lilla Sara ville så gerna skriva till dig, käre John, i denna affär, men hon lider f.n. af så svåra hjärtplågor att hon icke förmår intaga skrifställning. Äfven plågas hon af nervös oro och ängslan och har svårt att vara ensam, så hon säger sig mer än någonsin förstå huru du känt det, när du varit sjuk. - Huru må de kära Barnarpsboarna? - ”

Den 6 augusti 1916 från Gustaf Sjöstrand till brodern JJB.

” - Hos Carstensen var jag i slutet af juli och tog afsked af honom. Hans kräfte är obotlig, och väl om han snart finge befrielse från sina lidanden. - Vexjöborgmästarens (Ramsay) son besöker mig 2 dagar i veckan för lektion i matematik. Man måste söka förtjäna en skilling i dessa dyra tider. - ”

Den 29 november 1916 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Haf hjärtligt tack för ditt bref med närslutna 25 kr till David. Myntet är ännu ej afsändt till honom, ty Maria är så bekajad af stockholmsinfluensan, att hon f.n. ej vågar sig ut till postkontoret. - Roligt att Davids bref till Brita var nöjsamt och godt. Ja, han brukar alltid vara litet lifvad under presidentvalsagitationstiden. - Jag vet inte huru det skall gå för oss själfva, ty allting är så dyrt, att man helst inte borde äta. Brödet t.ex., som vi förut kunde hålla oss med för 8 à 10 kr i mån., kostar nu bortåt 14 kr., äggen, om man skulle skaffa sig sådana 3.50 à 3.60 tjoget, och smör ha vi ej denna månad kunnat få, ens om vi än hade velat betala aldrig så mycket. Ibland ha vi måst köpa litet kalvkött åt mig, då jag ej alltid kan äta fläskmat., men vi ha intet fett att steka de små bitarna uti. I dec. månad få vi 3 jungfrur och vaktmästaren att vid jul ge drickspengar åt, så den månaden blir alltid dyr. Men godt att få lämna sig och sin ?? åt den kärleksfulle himlafadern och försörjaren. Innerligt hoppas jag att Elsa inte skall taga skada utan få rikligt gagn för sin framtid af tjänandet här. - Ack, om Ni kunde skaffa oss fattiga syndare ett kilo smör! Naturligtvis vilja vi med tacksamhet betala det. Det kunde ju t.ex. skickas pr. efterkraf, ifall detta vore bästa sättet. - ”

Den 9 januari 1917 från Maria Sjöstrand till brodern JJB.

” - Som man måste skaffa lilla Elsa socker- och brödkort från den ort hon är skrifven, vänder jag mig nu till dig derom. Husmodern här måste hafva dylikt för Elsas person, enär den afgående lilla sjuksystemen måste taga sitt med sig. - Skref just nu bref till ”Elsa lill” i Målarp i samma ärende. - Nu gick din präktige äldste son Bertil härifrån efter att ha gjort fastrarna ett litet mycket kärt, men alltför kort besök för att med kl.3- tåget begifva sig åter till Uppsala. ”Af sådana gossar blir det män”, sa doktor Karström. Bertil lofvade möta Elsa om måndag. - Stackars lilla Sara sitter här bredvid och kippar efter andan som en liten kanariefågel. - Godt att jag nu börjar krya på mig igen, men natten mellan 26-27 december hade jag bud efter mig. - Jag fick således icke komma ned till julfirandet härstädes, hvarken under jul eller nyår. - ”

Den 9 oktober 1917 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Här kommer nu med bäfvande hjärta en gammal sjuk tiggerska och anropar ditt ömma hjärta om hjälp, liksom jag i går kom med samma bönfallan till bror Gustaf. Förhållandet är så att under Josefin Hermanssons tid blef i detta hus de båda nedre våningarna ... elektrifierade. - På pensionärerna tänkte naturl. ingen och allt har gått bra ända tills nu, då vi måste sitta i mörker, ty karbidklamporna anses ännu eldfarliga och äro hittills förbjudna. Men åt de

pensionärer inom denna byggnad som själfva vilja bekosta affären, styr föreståndarinnan om att de i sitt rum få en liten låga inledd mot en avgift på hvarje pensionär af minst 100 kr. - Så i morgon afton kommer en utskickad från 'allmänna svenska' och börjar dra hit den el. ledningen mot att vi äfven lämna våra stackars kopparkärl. - Jag fick i början av september de här svåra svindelanfallen, som väcka mig om natten. - Andnöd och hjärtekrångel påkomma också, och icke mer än 2 nätter har jag under denna tid kunnat ligga i min säng. - Vår ekonomi är nästan svältnöd, ty nu få vi ej ens en liten brödbit till vår ofta magra middag. - Vi få nöja oss med bröd och en liten mjölkstår både morgon och kväll. - Jag skref och bad Gustaf om 50 kr - halfva el.ledningskostnaden - och nu tigger jag dig med nödställd själ om den andra 50-kronan. - Skulden till David är mitt dagliga bekymmer och min anropan både natt och dag, att Gud äfven i den vägen ville hjälpa mig. - Med innerligt deltagande ha vi hört att din kära Anna alltjämt är lidande. - Anna är ju ännu i sina bästa år, 21 år yngre än jag, stackars krympling.- ”

Den 13 oktober 1917 från Sara Sjöstrand till brodern JJB.

” - Stor tack ske dig för de vänliga raderna och din stora godhet och barmhärtighet att hjälpa oss med att få ljus i mörkret. - Både i förrgår afton och i går kväll voro montörerna här och arbetade till närmare midnatt. - Tack gode himmelske Fader, att du nu låter oss få ljus, då ledningstrådarna hålla på att ta slut, så våra grannar midtemot ej kunna f.n. erhålla sådana. - ”

Den 28 februari 1920 från K.G. Strömberg (Växjö) till kusinerna Sara och Maria Sjöstrand.

” - Gustaf Karstensen besökte oss då han var här. Vi voro och hörde honom en gång i kyrkan, men det var en underlig predikan. Han talade så mycket om ”religionens folk”. Det var väl någon ny teologi kan jag förstå. Jag sade honom det också, då han var här. Han sade att ärkebiskopen predikade så. - Antikristsanden griper omkring sig i oroväckande grad. Osäkerheten i vårt lilla samhälle börjar ökas allt mera. - Många hafva blifvit öfverfallna af halfrusiga ynglingar. Det är frukterna af vår socialistiska regerings åtgörande att arbetarna skola hafva mera tid att mera tillfredsställa sina lustar i dryckjom och kortspel m.m. - Här är mycket sjukligt af denna öfver hela världen gående s.k. ”spanska” sjukan och många måste lämna jordelivet och bäddas ned i grafven. - Vi få taga en dag, ett ögonblick i sänder och snart få vi flytta hem! Pris vare vår Gud och Lammet!! - ”

Den 29 maj 1922 från Maria Sjöstrand (”Maria Kråka”) i Gislaved till Sara Sjöstrand.

Hon vistas tydligen nu hos kusinen Anna Holge, dotter till farfar Wilhelms bror Jacob, se Släktkrönikan, sid. 42.

” - Det är nästan med vemod jag tänker derpå, när jag vet huru mycket du får anstränga dig i följd af svagheten. Det smärtar mig att veta att du får sitta instängd i samma rum alltid, här kunna vi gå ut och in som vi vilja i den herrliga naturen. - I lördags kom Anna från Berlin, der hon varit fjorton dagar hos en god vän. - Anna var mycket förtjust öfver allt det storartade hon fick se. Anna var också i Potsdam och såg det vackra lustslottet der. - I går voro vi 14 personer i maten, 9 som voro ”lejda” till utarbete och så oss själfva, så arbete räcker nog till.- ”

Sara Sjöstrand avled i maj 1923.

Den 17 maj 1923 från Emmy Björnberg till kusinen Maria Sjöstrand.

Emmy var dotter till farfar Wilhelm Sjöstrands bror Jacob, se Släktkrönikan, sid. 42.

” - Ack, huru klar står hennes bild och väsen för mitt inre, såsom jag uppfattade henne i min barndoms- och ungdomsda'r - den kära, älskliga och högtbegåfvade lilla Sara! - ”

Den 31 december 1928 från Maria "Kråka" till kusinen Maria Sjöstrand.

" - Som du ser av överskriften är jag här i Skåne hos kyrkoherde Forsbergs och har här alldeles förtjusande. Jag har varit här 5 månader. Huru länge jag får vara här vet jag ej. Vi hade eh ljuvlig stilla julafton. - Anna Holge ligger i följd av någon blodsjukdom sjuk på Serafimerlasarettet. - "

Maria Sjöstrand (Maria Kråka) avled i april 1932, 73 år gammal.

JJB:s broder Gustaf avled 1932, 83 år gammal.

JJB:s syster Maria Sjöstrand avled 1937.